

Erişkin Aşılması için Özet Öneriler

Immunization Action Coalition tarafından Temmuz 2004 de Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP) belgelerinin gözden geçirilmesiyle adapte edilmiştir

Aşı ismi ve uygulama şekli	Kimlere önerilmektedir	Rutin şema ve gecikmelerdeki uygulamalar	Kontrendikasyonlar (hafif hastalık kontrendikasyon değildir)
Grip Trivalan inaktif grip aşısı (TIV) <i>IM Yap</i> Canlı grip aşısı (LAIV) <i>İntra nazal ver</i>	<ul style="list-style-type: none"> 50 yaş ve üzerindeki bütün erişkinler. Kalp hastalığı, akciğer hastalığı, diyabet, böbrek fonksiyon bozukluğu, hemoglobinopati, immüno-supresyon gibi tıbbi problemi olan ve/veya sürekli bakım ünitelerinde yaşayan 6ay-50yaş arasındakiler. Risk altındaki kişilerle birlikte çalışan veya yaşayan diğer kişiler (≥6ay). Grip mevsiminde hamile olacak kadınlar. Risk altındaki kişilere hizmet sunan bütün sağlık çalışanları ve diğer görevliler. 0-23 aylık çocukların ev halkı ve ev dışında bakımını üstlenenler. Grip enfeksiyonların yoğun olduğu bölgelere seyahat edecek veya grip salgınlarının olduğu bölgeden insanların arasında bulunacak grip komplikasyonları riski altındaki kişiler (örn: grup gezileri sırasında). Özellikli toplumsal hizmet sunan kişiler. Yurtlarda kalan öğrenciler gibi kurumsal yaşam alanlarındaki öğrenciler ve diğer kişiler. Gripten dolayı hasta olma riskini azaltmak isteyen herkes. 	<ul style="list-style-type: none"> Her yıl yapılır. Maksimum korunmayı sağlamak için Ekimden Kasım ortasına kadar olan zaman yıllık grip aşısı için en iyi zamandır. Grip aşısı grip mevsiminin her döneminde (örn:Aralık-Mart arası) veya grip salgını riski olan her zaman yapılabilir. Bütün diğer aşlarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Bu aşıya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı veya yumurtaya karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. 50 yaş ve üzerindeki kişilere, hamile kadınlara veya asthma, reaktif havayolu hastalığı veya diğer kronik akciğer ve kardiyovasküler sistem hastalıkları ve diyabet, renal fonksiyon bozukluğu, hemoglobinopati, immün yetmezlik hastalığı olanlar, immüno-supresif ilaç tedavisi alanlar ve Guillain-Barre sendromu öyküsü olanlara canlı grip aşısı yapmayız. Not: İmmün yetmezlik hastalığı olanlarla yakın temasta olan kişilere inaktif grip aşısı yapılması tercih edilir.
Polisakarid pnömokok (PPV23) <i>IM veya SC Yap</i>	<ul style="list-style-type: none"> 65 yaş ve üzerindeki erişkinler. Kronik hastalığı olanlar veya kronik kalp, akciğer, karaciğer hastalıkları olanlar, alkolikler, şeker hastalığı veya BOS sızıntısı olanlar ve cochlear implant adayları veya alıcıları gibi risk faktörleri olan 2-64 yaşlarındaki kişiler ve özel çevre ve sosyal koşullarda yaşayanlar (Alaska yerlileri ve bazı American Indian toplulukları dahil). Ölümcül pnömokok enfeksiyonlarına karşı en yüksek risk altında bulunan kişiler anatomik veya fonksiyonel aspleniisi olanlar; veya orak hücre anemililer; HIV enfeksiyonu, lösemi, lenfoma, Hodgkin hastalığı, multiple myeloma, yaygın malignansi, kronik böbrek yetmezliği veya nefrotik sendrom gibi hastalıklar nedeniyle immün yetmezliği olan kişiler; immüno-supresif (kortikosteroidler dahil) kemoterapi alanlar; ve organ ve kemik iliği transplantasyonu geçirenlerdir. Daha önce aşılanmamışlarsa yüksek riskli gruptaki gebe kadınlar aşılanmalıdırlar. 	<ul style="list-style-type: none"> Rutin olarak sadece bir kez yapılır; önceki aşı öyküsü bilinmiyorsa yap. Ölümcül pnömokok enfeksiyonlarına karşı yüksek risk altındakilere, hızlı antikor kaybı olanlara (örn:böbrek hastalığı) ve >65 yaşında olup ilk dozu <65 yaşta alanlardan son aşı tarihinden 5 yıl geçmiş olanlara ilk aşıdan 5 yıl sonra bir kez aşı tekrarı önerilmektedir. Bütün diğer aşlarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Bu aşıya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. Not: Gebelik ve emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.
Hepatit B (Hep-B) <i>IM Yap</i> Değişik marka aşılar kullanılabilir.	<ul style="list-style-type: none"> Bütün adölesanlar Yüksek risk altındakiler ve bunların ev halkı ve HbsAg-pozitif kişilerin cinsel ilişkide buldukları kişiler; enjekte edilen yasadışı ilaçları kullananlar; 6 ay içinde birden fazla kişiyle cinsel ilişkide bulunanlar; erkek erkeğe cinsel ilişkide bulunanlar; yeni STD tanısı almış kişiler; hemodializdeki hastalar; dializ yapılmak zorunda kalınacak böbrek hastaları; bazı kan ürünlerinin transfüzyonu yapılan kişiler; sağlık çalışanları ve diğer kanla temas edebilecek kamu çalışanları; gelişimsel özürlü kişiler ve bunların devam ettiği enstitülerde çalışanlar; bakımevlerinde uzun süreli kalanlar ve bazı uluslar arası seyahatlere gidenler. Not: Spesifik risk durumuna ve daha önce temas olasılığına göre aşı öncesi serolojik testler önerilebilir. Not: 1997 de NIH Görüş birliği Geliştirme Konferansında ulusal uzmanlardan oluşan bir panel bütün anti-HCV pozitif kişilere hepatit B aşısı yapılmasını önermiştir. Ed. Not: Endemik bölgelerden gelen göçmenlere serolojik tarama yapın. HBSAg pozitif kişiler tespit edildiğinde uygun tedaviyi önerin. Buna ek olarak bunların cinsel ilişkiye girdiği kişileri ve ev halkını tarayın ve sonuçları negatif bulursanız aşılayın. 	<ul style="list-style-type: none"> 0, 1 ve 6. aylarda uygulanan şemada 3 doz aşıya ihtiyaç vardır. Değişik şema seçenekleri aşağıdaki gibidir: 0, 2, 4ay 0, 1, 4ay Doz #1 ve doz #2 arasında 4 hafta ve #2 ve #3 arasında 8 hafta olmalıdır. Genel olarak doz #1 ve #3 arasında da en az 16 hafta olmalıdır. Şemanın gerisine düşenlere: Aşı şemasının herhangi bir dozunda gecikme olursa, tekrar baştan BAŞLANMAZ. Kalınan yerden devam edilir. Bütün diğer aşlarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Bu aşıya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. Not: Gebelik ve emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.
Hepatit A (Hep-A) <i>IM Yap</i> Değişik marka aşılar kullanılabilir	<ul style="list-style-type: none"> A.B.D. dışına seyahat edecek olanlar (Batı Avrupa, Yeni Zelanda, Avustralya, Kanada ve Japonya hariç). Hepatit C dahil kronik karaciğer hastalığı olan kişiler; kronik karaciğer hastalığı olan hepatit B li kişiler; yasadışı ilaç kullananlar; erkek erkeğe cinsel ilişkide bulunanlar; phtilaşma faktörü bozuklukları olan kişiler; deneysel laboratuvar koşullarında (genel sağlık laboratuvarları değil) hepatit A virüsüyle çalışan insanlar; sağlık otoriteleri veya özel sektör işverenleri aşılamanın cost-effective olduğuna karar verilerse yiyecek sektöründe çalışanlar. Not: >40 yaş insanlarda ve hepatit A virüs enfeksiyonu prevalansının yüksek olduğu bazı toplumlarda daha gençlerde de aşı öncesi test yapılmasının cost effective olduğu düşünülmektedir. 	<ul style="list-style-type: none"> Twinrix™ (hepatit A ve B kombine aşısı [GSK]) kullanıldığında 0, 1 ve 6. aylarda olmak üzere 3 doz yapılması gerekmektedir. İki doz gereklidir. Doz #1 ve #2 arasındaki en kısa aralık 6 aydır. Doz #2 gecikirse doz #1 i tekrar etme. Sadece doz #2 yi yap. Bütün diğer aşlarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Bu aşıya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. Gebelik süresindeki güvenilirlik tespit edilememiştir bu nedenle yararlarla potansiyel riskler değerlendirilmelidir. Not: Emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.

Grip Aşısı için Özel Not:

- İnaktif grip aşısı (IIV) aşının kontrendike olmadığı ≥6 ay olan herkese yapılabilir. Canlı grip aşısı (LAIV) ise aşının kontrendike olmadığı hamile olmayan, sağlıklı 5-49 yaşlarındaki kişilere yapılabilir.
- Kemik iliği transplantasyonu olanlar gibi immün yetmezliği olan kişilere gerekli koruyucu çevreye ihtiyaç duyulduğunda bu dönemlerde bu kişilere yakın temasta bulunup hizmet sunanlara inaktif grip aşısı kullanımı tercih edilmektedir.

Erişkin Aşılması için Özet Öneriler

<p>Td (Tetanoz , difteri) <i>IM Yap</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bütün adölesanlar ve erişkinler. • Primer serinin tamamlanmasını takiben her 10 yılda bir rapel önerilmektedir. Hastanızın daha önce 3 dozluk seriyi tamamladığından emin olun. • Yaralanmayı takiben 5 yıl sonra rapel doz gerekli olabilir, ACIP önerilerine bakın*. • Bütün endikasyonlarda tetanoz toksoidi (TT) değil Td kullanın. 	<ul style="list-style-type: none"> • Primer seri tamamlandıktan sonra her 10 yılda bir rapel yap. • Hiç aşılanmamışlarda veya aşılanmasın tamamlanmamış olanlarda primer seriyi tamamlama(0, 1-2ay, 6-12ay aralıklarla). Bir önceki dozdan ne kadar geçmiş olursa olsun seriye baştan başlama. • Bütün diğer aşılarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bu aşya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. • Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. <p>Not: Gebelik ve emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.</p>
<p>MMR (Kızamık, Kabakulak, Kızamıkçık) <i>SC Yap</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • İmmünitenin serolojik kanıtı yoksa veya birinci yaş gününden sonra bir doz aşı yapıldığına dair belge yoksa 1957 ve sonrasında doğmuş ve >18 yaş erişkinlere (A.B.D. dışında doğmuş olanlar da dahil) en az 1 doz MMR aşısı yapılmalıdır. • Sağlık çalışanları, üniversiteye veya lise sonrası diğer eğitim kurumlarına başlayacak olan öğrenciler ve uluslararası seyahatlere gidenler gibi yüksek risk grubu erişkinlere iki doz aşı yapılmalıdır. • 1957 den önce doğan erişkinlerin immün oldukları düşünülmektedir fakat sağlık çalışanlarından immünitenin kanıtı istenebilir. • Bütün doğurganlık çağındaki kadınlardan (adölesan kızlar ve menopoz öncesi erişkin kadınlar) kabul edilebilir kızamıkçık immünitesi veya aşısı kanıtı olmayanlar. • 1957 ve daha sonrasında A.B.D dışında doğmuş kadınları aşlamaya özellikle özen gösterilmelidir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir veya iki doz gereklidir. • Doz #2 öneriliyorsa doz #1 den en az 4 hafta sonra yapılmalıdır. • Bütün diğer aşılarla birlikte yapılabilir. • Suçiçeği ve MMR aşılarının her ikisinin de yapılması gerekiyor ve aynı gün yapılmıyorsa en az 4 hafta arayla yapılmalıdır. • Bir gebe kadının kızamıkçığa karşı duyarlı olduğu bulunursa MMR doğum sonrası yapılmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bu aşya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. • Gebelik veya öndeki 4 hafta içinde gebelik olasılığı (kontraseptifler kullan). • Kanser, lösemi, lenfoma, yüksek doz steroidler dahil immüno-supresif ilaç tedavisi alanlar ve radyasyon tedavisindeki kişiler. Not: Çok şiddetli immün yetmezliği olanlar hariç HIV pozitifliği MMR için kontrendikasyon değildir. • Geçmiş 11 ayda kan, plazma veya immün globülin verilmişse aşından önce ne kadar beklenmesi konusundaki öneriler için ACIP'in <i>General Recommendations on Immunization</i> isimli duyurusuna bakın. • Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. <p>Not: Emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.</p> <p>Not: Çok yakında tuberkülün deri testi (Örn: PPD) yapılmışsa MMR kontrendike değildir. PPD ve MMR aynı gün yapılmamışlarsa PPD yi MMR den 4-6 hafta sonraya erteleyin.</p>
<p>Varisella (Var) "Suçiçeği aşısı" <i>SC Yap</i></p>	<p>Bütün duyarlı erişkin ve adölesanlar aşılanmalıdır. Aşağıdaki grupların aşılanmasını sağlamak özellikle önemlidir: ciddi komplikasyonlar için yüksek risk grubundaki kişilerle yakın temas halindeki duyarlı kişiler (örn: sağlık çalışanları ve immün yetmezliği olan kişilerin ev halkı) ve temas riski yüksek duyarlı kişiler (örn: küçük çocukların öğretmenleri, gündüz bakımevi çalışanları, üniversite ve kronik bakım kurumları gibi yerlerde kalanlar ve bu kurumların elemanları, askeri personel, çocuklarla birlikte yaşayan adölesan ve erişkinler, doğurganlık çağındaki hamile olmayan kadınlar, bağışık olduğuna dair kanıt bulunmayan uluslar arası seyahat edenler).</p> <p>Not: Güvenilir (kendisinin veya ailesinin hastalığa ait beyanı) suçiçeği öyküsü verenler bağışık kabul edilebilir. Güvenilir öyküsü olmayan erişkinlerde serolojik test cost effective dir çünkü negatif veya şüpheli suçiçeği öyküsü olan erişkinlerin çoğu bağışıktır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İki doz gereklidir. • Doz #2 doz #1 den 4-8 hafta sonra yapılır. • Bütün diğer aşılarla birlikte yapılabilir. • Suçiçeği ve MMR aşılarının her ikisinin de yapılması gerekiyor ve aynı gün yapılmıyorsa en az 4 hafta arayla yapılmalıdır. • 2. Doz gecikirse doz #1 i tekrarlamayın. Sadece doz #2 yi yapın. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bu aşya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. • Gebelik veya öndeki 4 hafta içinde gebelik olasılığı. • Malnansilere ve primer ve HIV/AIDS dahil akkiz hücresele immün yetmezliğe bağlı immün yetmezlikli kişiler (<i>MMWR 1999, Vol.28, No. RR-6 ya bakınız</i>) Not: Yüksek doz immüno-supresif tedavi alanlarda ki bekleme zamanı için ACIP önerilerine bakınız*. • Geçmiş 11 ayda kan, plazma veya immün globülin (IG veya VZIG) verilmişse aşından önce ne kadar beklenmesi konusundaki öneriler için ACIP'in <i>General Recommendations on Immunization</i> isimli duyurusuna bakın. • Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. <p>Not: Emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.</p> <p>Not: Reye sendromunun teorik riskinden dolayı imalatçı firma aşından sonraki 6 hafta süresince salisilatdan kaçınılmasını önermektedir.</p>
<p>Çocuk Felci IPV <i>IM veya SC Yap</i></p>	<p>18 yaş ve daha üstündekilere rutin olarak önerilmemektedir.</p> <p>Not: A.B.D. de yaşayan kişilerden hiç aşılanmamış olanların veya primer çocuk felci aşısı şemasını tamamlamayanların aşılanmasına onların vahşi virüsle temas edebilecekleri bölgelere seyahat etmeye niyet etmelerine kadar gerek yoktur. Çocuk felcinin endemik olduğu bölgelere gidecek olan daha önce aşılanmış erişkinlere 1 doz rapel yapılabilir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nadir durumlar, şemalar ve doz bilgileri için ACIP önerilerine* bakınız. • Bütün diğer aşılarla birlikte yapılabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bu aşya veya bileşenlerinden herhangi birine karşı daha önce gelişmiş anafilaktik reaksiyon. • Orta veya şiddetli akut hastalık tablosu. <p>Not: Gebelik ve emzirme bu aşının kullanımında kontrendikasyon değildir.</p>
<p>Meningokok <i>SC Yap</i></p>	<p>Risk taşıyan kişileri aşılaysın. Meningokok hastalığı riski ve aşının bulunabilirliği üniversite öğrencileriyle tartışılmalıdır. Ayrıntılar için meningokok hastalığı (6/30/00) isimli ACIP duyurusuna* bakınız.</p>		

*Spesifik ACIP aşısı önerileri için *MMWR* de yayınlanan duyurulara bakınız. ACIP duyurularının hepsini elde etmek için (800) 232-2522 yi arayın veya tek tek bu duyurulara ulaşmak için CDC' nin web sitesini:

www.cdc.gov/nip/publications/ACIP-list.htm veya IAC'nin web sitesini: www.immunize.org/acip ziyaret edin.

Bu tablo A.B.D. aşılama önerilerinin değişen yapısına bağlı olarak her yıl yeniden gözden geçirilmektedir. Elinizdeki en son versiyon olduğundan emin olmanız için Immunization Action Coalition'ın www.immunize.org/adultrules adresindeki web sitesini ziyaret edin. CDC National Immunization Program' dan William Atkinson, MD'a, ve CDC National Center for Infectious Diseases Viral Hepatitis bölümünden Linda Moyer, RN'e yardımları için teşekkür ederiz. Bu tablo Immunization Action Coalition, 1573 Selby Avenue, St. Paul, MN 55104 tarafından yayınlanmaktadır. Tel.: (651) 647-9009 E-mail: admin@immunize.org

www.immunize.org/catg.d/p2011tu.pdf İtem #P2011-21 Turkish (07/04)